

DR. ÖĞR. ÜYESİ MÜGE KARABAĞ:
Yapay zeka, ahlaki
duyarlılığa sahip olamaz
RÖPORTAJ: YAHYA AYYILDIZ

Yapay zeka
etik olabilir mi?
GÜLER HÜLYA YILMAZ

İGİAD Bülten

TÜRKİYE İKTİSADİ GİRİŞİM VE İŞ AHLAKI DERNEĞİ

YIL: 21 • SAYI: 60 • MAYIS 2024

Yapay zeka ve ahlak

Geleneksel İGİAD iftarı üyelerimizi bir araya getirdi

Teknik geziler kapsamında Bilişim Vadisini ziyaret ettik

Özel
Aile Diş Poliklinikleri

***AİLE DİŞLE
GÜZEL GÜLÜN***

SANCAKTEPE / KARTAL TEL : 0216 311 08 88

WhatsApp Hattı : 0543 311 38 88

HÜSEYİN AKÇA
İGIAD Yönetim Kurulu Başkanı

İnsanın yapay zekayla imtihanı

İnsan, **akıllı** olmasıyla tanımlanır veya bu yönüyle diğer canlılardan ayrışır. Ancak teknolojinin bugün ulaştığı noktada insandan **daha zeki** varlıklar ortaya çıkmaya başladı. Gerçi bunlar doğal değil **yapay**, yani insan ürünü robotlar ya da yapay zeka diye adlandırılan bilgisayar programlarıdır. Yapay zeka, insan ürünü de olsa **insandan daha zeki ve daha bilgili** bir düzeye varmış durumda. Yapay zekaya sahip bilgisayar programı, dünyaca ünlü satranç ustası Kasparov'u yıllar önce satranç oyununda yenmişti. **Elon Musk**'a göre gelecek sene üretilecek yapay zeka, dünyanın en zeki insanından bile daha zeki olacak.

Yapay zekanın bu gelişimi, **"evrendeki yegâne akıllı varlık"** olma tekelini insanın elinden almaktadır. Bu durum, insanın varoluşsal veya ontolojik konumunu sorgulamaya itmektedir. Akıllı olması yönüyle diğer canlılardan ayrışan insan, yapay zeka karşısında bu ayrıcalığını koruyabilir mi? İnsan, akıllı olması itibarıyla diğer varlıklara karşı üstünlüğe sahipse, yapay zekanın insandan daha akıllı olması, insan karşısında benzeri bir üstünlüğe yol açabilir mi? Daha ötesinde, yapay zekanın otonom hâle gelmesi, insan türünün varlığına yönelik bir **tehdit** oluşturabilir mi?

Sorunun diğer bir boyutu da **ahlaki** düzeydedir. İnsan, nihayetinde ahlaki bir varlıktır. Akıllı olmanın bir sonucu da toplumsal ilişkilerin belirli bir düzene konulması ki bunun formlarından biri ahlaktır. Ahlakı doğuran ise insanın doğal bir canlı olarak sevgi, nefret, acıma, yardım etme, empati kurma gibi duygulara sahip olmasıdır. Ahlak, kendine nasıl davranılmasını istiyorsan başkalarına öyle davranmayı ifade eder. **Toplumsal düzen**, böylesi bir ahlaki anlayışla sürdürülebilir. Dolayısıyla ahlaki tutum, **sadece zeki olmayı değil**, aynı zamanda hissetmeyi, doğal duygulara sahip olmayı gerektirir. Yapay zeka, insandan daha zeki olabilir ama o, insanınki gibi doğal duygulara sahip değil ve dolayısıyla, uzmanların da ifade ettiği gibi, **ahlaki duyarlılığa doğal olarak sahip olamaz**. Sadece birtakım ahlaki komutlar yüklenebilir, ancak yüklenmeyebilir de. İşte sorun, bu ikinci seçenekte yatmaktadır. İnsandan daha zeki olan yapay zeka ve insandan daha güçlü olan bir robot, ahlaki duyarlılığa doğal olarak sahip değilse ve üstelik ona ahlaki komutlar yüklenmediyse ve hatta bilakis gayri ahlaki komutlar yüklendiyse, nasıl bir sorunla karşı karşıya kalırız ve bu sorunla nasıl baş edebiliriz?

Sorunun bir başka boyutu da yapay zekanın ve robotların, devletler arasında rekabet aracı ve hatta **savaş silahı** olarak kullanılabilmesidir. Konunun ontolojik ve ahlaki boyutu, insan türü ile yapay zeka arasındadır, ancak **araçsal** boyutu, devletler arasındadır. Aslında bu boyut, insanlık için daha tehlikelidir. Çünkü diğer sorunlara bütün insanlar olarak ortak bir tedbir alma çabasına gireceğiz, ancak araçsal sorun, sadece geri kalmış ülkelerin sorunudur. Gelişmiş ülkeler yapay zeka ve robotlar üretip bu imkânı kendi milli çıkarları lehine ve bu teknolojiye sahip olmayan ülkelerin aleyhine kullanabilecektir. Bu tür bir rekabetin aracı kılınması, yapay zekanın olabilecek en kötü kullanım biçimini oluşturacaktır.

Bültenimizin bu sayısında bütün bu konuların hepsini olmasa da bir kısmını ele almaya çalıştık ve özellikle konunun **ahlaki** boyutu üzerinde durduk. Böylesine önemli bir konu hakkında genel bir fikir vermeye ve temel bir anlayış geliştirmeye gayret ettik. Bültenimizde yer alan uzman isimlerin açıklama ve yorumlarının bu noktada faydalı olacağını umuyorum.

İGIAD Adına Sahibi

Hüseyin Akça

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammet Sait Bozık

Editör

Yahya Ayyıldız

Yayın Kurulu

Abdülmecid İbrahim Şahin
Ahmet Pak
Ali Hasan Kılıç
İzzet Demir
Mehmet Aktaş
Mehmet Ali Yavuz
Mehmet Mürsel Çiçek
Mehmet Salih Ayyıldız
Ömer Bedrettin Çiçek
Sinan Polat
Tacettin Belli

Yayına Hazırlık

İGIAD Eğitim ve Araştırma
Komisyonu

Tasarım

Fokus Tasarım

Baskı ve Cilt

İkramat Ofset
printcenter@ikramat.com

Yazışma Adresi

Topçular Mah. Maltepe Cad. No: 4/1
Axis İstanbul Ofis B-2 Blok Kat: 4
No: 73-74 Eyüpsultan, İstanbul
Tel: +90 212 544 96 00 - 77
Faks: +90 212 544 96 76

www.igiad.org.tr
info@igiad.org.tr

İGIAD Bülten, kurum faaliyetlerini duyurmak, İGIAD üyeleri arasında etkileşim ağını güçlendirmek, İGIAD'ı tanıtmak, iş dünyasında ahlaki girişimcilik ve iş ahlaki konularında kamuoyu hassasiyeti oluşturmak gayesiyle yayımlanır, ücretsiz olarak dağıtılır.

RAPORA
ULAŞMAK İÇİN

İGİAD
YAYINLARI

TÜRKİYE İŞ AHLAKI ARAŞTIRMASI 2023 FIRSATÇILIK VE İŞ AHLAKI

İş ahlakının önemini kavrayan bir sivil toplum kuruluşu olarak ilk defa 2008 yılında okuyucularla buluşturduğumuz İGİAD Türkiye İş Ahlakı Raporu'nun dördüncüsünü yine aradan geçen beş yılın sonunda 2023 yılında sizlerle buluşturuyoruz. Bu beş yılda hem dünyada hem de ülkemizde toplumsal yaşamı ve iş çevrelerini etkileyen çeşitli olaylara şahit olduk. İşletmelerin dünden daha fazla iş ahlakına ihtiyaç duyduğunu gözlemliyoruz. Yaşadığımız salgın dönemi, iş ahlakının önemini daha fazla ortaya çıkarmış ve iş dünyasında taraflar arasındaki ilişkilerin hassasiyetle ele alınması gerekliliğini ortaya koymuştur.

İGİAD Türkiye İş Ahlakı Araştırması'nın bu dördüncü raporunda, önceki üç araştırmanın sonuçlarıyla karşılaştırmalar da yapılmıştır. 2023 araştırmasının özel teması "fırsatçılık" olarak belirlenmiş ve araştırmada ele alınan iş ahlakı ile ilgili konular, bu çerçevede analiz edilmiştir.

DOSYA YAPAY ZEKA VE AHLAK

İslam ahlakı açısından
yapay zeka robotların statüsü
ÜLFET GÖRGÜLÜ - SENA KESGİN

4

Yapay zeka etik olabilir mi?
GÜLER HÜLYA YILMAZ

8

Dr. Öğr. Üyesi Müge Karabağ: Yapay
zeka, ahlaki duyarlılığa sahip olamaz
RÖPORTAJ: YAHYA AYYILDIZ

12

FAALİYETLER

Geleneksel İGİAD iftarı üyelerimizi bir araya getirdi	18
Ticaret Mektebi'nde "Sabır" oturumuna katıldık	19
İş Adamları İçin İslam İktisadı ve Katılım Finans Eğitimi	20
Teknik geziler kapsamında ilk ziyaretimizi Bilişim Vadisine yaptık	21
Nokta Yayın Grubunu ziyaret ettik	22
İKAM Direktörü Melih Turan'a ziyaret	23
Afganistan Başkonsolosluğunu ziyaret ettik	23
İstanbul Medeniyet Üniversitesi'ne kurumsal ziyaret gerçekleştirdik	24
Prof. Dr. Türker Dünder'ı ziyaret ettik	25
İş Geliştirme Komisyonundan Ticari Gezi Ziyaretleri	25
İlmi Etüdler Derneği Yönetiminden İGİAD'a Ziyaret	26
Günışığı Derneği Beyoğlu Şubesinden İGİAD'a Ziyaret	26
İGİAD Denetleme Kurulu toplantısı yapıldı	28

İslam ahlakı açısından yapay zeka robotların statüsü

ÜLFET GÖRGÜLÜ - SENA KESGİN

PROF. DR., ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ.

YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ, ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ.

İnsan, elinden ve dilinden emin olunan bir varlık haline gelmedikçe, yapay zeka sistemlerin kontrolünün insanın elinde olmasının, insanlığın selameti açısından yeterli güvenceyi verip vermeyeceği de üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir husustur.

YAPAY zeka teknolojilerini geliştirenlerin insan beynini simüle etme, hatta onu aşip yapay süper zekalar üretme gayesine karşın, İslam düşünce tarihinde insanı diğer canlılardan farklı kılan bazı yetilere vurgu yapılır. Özellikle aklın, evrenin yaratılışındaki rolü ve nefis teorileri, dinî terminolojideki eş-ref-i mahlûkat kavramını daha da belirginleştirir.

Ruh, akıl ve zeka gibi kavramların yanında ahlakın bağlantılı olduğu bir diğer kavram da bilinçtir. Yapay zekanın bilinç kazanmasından söz etmenin bir dayanağı bulunmamaktadır. Zira bilinç ve zeka

birbirinden farklıdır. Zeka sorun çözme becerisi, bilinç ise acı, sevinç, öfke gibi duyguları hissedebilme yetisidir. Dolayısıyla yapay zekanın sorun çözme becerisi insandan, hatta hayvanlardan farklıdır. İnsan; akıllı, zeki, bilinçli ve iradeli bir varlıktır. Yapay zekaya sahip bir robotun kendisine yüklenen veya programlanan sistemler sayesinde zeki olması mümkün olabilir. Fakat bilinçli ve iradeli olması mümkün görünmemektedir. Bilinç, insan beyninin bir sürecidir. Her ne kadar bir organda gerçekleşen bir süreç olsa da bilim adamlarının da belirttiği gibi zihinsel bir süreçtir

ve bu zihinsel olma durumu, onun gizemini artırmaktadır. Zira modern bilim, elle tutulmayan, gözle görülmeyen ve laboratuvar ortamına giremeyen bu zihinsel süreç için ruh kavramını arka plana attığı sürece pek bir şey söyleyemeyecektir. İrade ise eylemlerin sonucunu üstlenebilme, doğruyu yanlıştan ayırt edebilme ve en önemlisi de tercihte bulunabilme yetisidir. Bilinç ve iradeli olma durumu insan ruhuna özgü bir durumdur. İnsan ruhunu özel kılan ise bunun Yaratıcı tarafından üflenmiş olması ve insanın bu ruh sayesinde hayat kazanmasıdır. Gizemi çözülemeyen bir bilinçten yoksun, doğruyu yanlıştan ayırt edemeyen ve duygusal yetileri eksik ama zekası süper bir robotun insana eşdeğer olduğunu, hatta onu aşacağını düşünmek, insanı maki-neleştirilen ideolojilerin hedeflediği bir durumdur.

İslam açısından bilimsel araştırma ve çalışmalar, yaratanın tekvini kitabı olan evreni hikmetle okuma çabasıdır. Yapay zeka alanın-

daki çalışmaları da bu kapsamda değerlendirmek mümkündür. İslam hukukunda hükümlerin konulmasında insanların yararlarının sağlanması ve birey ya da topluma zarar verebilecek durumların önlenmesi temel bir ilke olarak benimsenmiştir. İnsanlığın faydasına olacak yapay zeka araştırmalarının bu açıdan da desteklenebileceğini söylemek mümkündür. Bununla birlikte söz konusu çalışmaların meşruiyetinde bireysel, toplumsal ve çevresel anlamda mefsedet içermemesi, diğer bir ifadeyle zarara yol açmaması önemli bir kriterdir. Dolayısıyla iyi ya da kötü olan teknolojinin kendisi değil muhtemel sonuçlarıdır. Öte yandan yapay zeka teknolojisindeki gelişmeler ahlak, değer ve hukuktan bağımsız ele alınamaz. Bireysel ve toplumsal fayda gerekçeleriyle değerlerin zayıflatılmasına, insanlığın zarara uğratılmasına göz yumulması ahlaken ve hukuken mümkün değildir. Değerleri altüst eden ve insanlık için zararlı sonuçlar doğuracak olan bilimsel araştırmaların, fıkıhtaki “sedd-i zerayı” ilkesi gereği kısıtlanması veya duruma göre tamamen yasaklanması söz konusu edilebilir. Bu bağlamda yapay zeka araştırmacılarına düşen görev, güvenli ve faydalı olduğu kanıtlanmış sistemler üretmek, risklerin ve olası zararların farkında olarak bunları en aza indirmeye çalışmaktır.

.....
Bilim ve teknolojinin verdiği güçle modern dönemin, insani gerçeklik anlayışımızı değiştirmeye yönelik meydan okumaları karşısında, İslam'ın insan tasavvurunun doğru bir şekilde anlaşılmasına duyulan ihtiyaç daha da derinleşmiştir.
 .....

Bugünün bilim insanlarının yarının nesillerine güven ve emniyet içinde bir gelecek bırakma sorumlulukları vardır.

Meratibu'l-vücutu yok sayan, varlığı tek boyuta indirgeyen, aklın kalp ve ruh ile bağını görmezden gelip onu tefekkür, tezekkür, tedebbür gibi pek çok işlevinden soyutlayan indirgemeci zihniyet, bir yandan insanı makineyle özdeşleştirirken diğer taraftan akıllı (!) makine ve robotlar inşa ederek bunları insanlaştırmaya koyulmuştur. Böyle bir yaklaşım İslam düşüncesinde "fitrat" olarak nitelenen gerçekliği yok saymaktadır. Taha Abdurrahman'ın önemle vurguladığı gibi fitrat, insan ruhuna nakşedilmiş ahlaki manalardır. İnsanı insan yapan, akılla birlikte hatta ondan önce ahlaktır. Yapay zeka robotun zekası varsa da ahlakı yoktur. Ona bu maneviyatın entegre edilmesi de mümkün görünmemektedir.

Şu bir gerçek ki varlık hiyerarşisinde yapay zeka robotlar cemadat kategorisine dâhildir. Ne kadar gelişse de bir yapay zekanın biyolojik bir canlılık elde etmesi söz konusu değildir. İnsanların yapay zeka

robotlarla kurduğu duygusal ilişki, onlara isim vermeleri, karşılıklı sohbet etmeleri, hatta vatandaşlık hakkı tanımaları (!) bunların bir makine ve eşya olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Robotların otonom hareket etme, derin öğrenme ve hızlı analiz gibi birtakım özellikler kazanmasından hareketle ahlaki ve hukuki özne olarak kabul edilmesinden, insanla eşit haklara sahip olmasından söz etmenin bir dayanağı bulunmamaktadır. Zira insan olmak; hareket etme, görme, işitme, konuşma, hesaplama gibi eylemleri yapabilen bir varlık olmanın çok ötesinde anlamı haizdir. İnsan; akıl, bilinç, irade, ahlak, ehliyet, teklif, emanet gibi onu insan kılan pek çok niteliğe sahiptir. İnsanın hak ve sorumluluk sahibi birey olması da söz konusu niteliklerle doğrudan ilişkilidir. Bu özellikleriyle ki insan, hayatın anlam ve amacını, yaratılış gayesini sorgulayabilen, bu gayeye uygun tavır sergileyebilen, varlığa ve kendine hikmet nazarıyla bakabilen, tezekkür, tedebbür, takkul, teemmül, tefekkür gibi pek çok farklı katmandan oluşan, çok yönlü düşünebilme becerisini gös-

terebilen, içinde yaşadığı çevreyle anlamlı ilişki ve iletişim kurabilen, sosyal sorumluluklarının bilincinde olan; ilim, irfan, idrak, beyan gibi nice manevi yetiye sahip yegâne canlıdır. Varlık âleminin en şerefli olarak insan; selim akıl, kalp ve estetik duyuş ile hakikati idrak etmektedir. Yapay zeka robot için akli selim, kalbi selim ve zevki selimden söz etmek mümkün müdür?

Öte yandan robotlara ahlaki ve hukuki bir varlık atfetmekle insanın kendi sorumluluklarını ortadan kaldırmaya çalışması, kabul

edilebilir bir durum değildir. Robotik yapay zeka teknolojileri sektörüne özel bir sigorta oluşturulması ve yapay zeka kaynaklı maddi zararların bu fondan tazmin edilmesi yönündeki öneriler de bu çerçevede tartışmaya değer görülebilir. İslam hukukunda mefhum olarak hükmi şahsiyet fikrinin mevcudiyetinden söz edilse de sonuçta şirket ve vakıf gibi tüzel kişiler adına faaliyette bulunma yetkisi, yine insanın sorumluluğundadır. Yapay zeka robotlara, üreticiden kullanıcıya insan unsuru ve sorumluluğunu devre dışı bırakacak şekilde bir

tüzel ya da elektronik kişilik tanınması yönündeki öneri ve girişimlere ihtiyatla yaklaşılmalıdır. Zira robotların insanlığın yararına işlerde, özellikle tehlike içeren alanlarda kullanılması ne kadar önem arz ediyorsa, insanların robotların tahakkümüne gireceği bir gelecek kurgulamaktan uzak durulması ve kontrolün insanda olması da o derece zaruridir. Bununla birlikte insan, elinden ve dilinden emin olunan bir varlık haline gelmedikçe, yapay zeka sistemlerin kontrolünün insanın elinde olmasının, insanlığın selameti açısından yeter-

li güvenceyi verip vermeyeceği de üzerinde düşünülmesi gereken diğer bir husustur.

Sonuç olarak belirtmek gerekirse bilim ve teknolojinin verdiği güçle modern dönemin insani gerçeklik anlayışımızı değiştirmeye yönelik meydan okumaları karşısında, İslam'ın insan tasavvurunun doğru bir şekilde anlaşılmasına duyulan ihtiyaç daha da derinleşmiştir.

* Bu makale, "Yapay Zeka Robotlara Ahlakî ve Hukukî Statü Tanınması Problematikliği" adıyla *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*'nde (S. 20, 2021, ss. 37-65) yayınlanan makaleden faydalanarak hazırlanmıştır.

Yapay zeka etik olabilir mi?

GÜLER HÜLYA YILMAZ

VERGİ HİZMETLERİ ORTAĞI, ETİK LİDERİ, DELOITTE TÜRKİYE.

Ünlü Fizik Profesörü Stephen Hawking'in öngördüğü gibi; güzel ve insani amaçlar için kullanıldığında tüm insanlığa muhteşem faydalar sağlayabilecek yapay zeka sistemleri, kötü amaç ve niyetlerle gelişigüzel kullanıldığı takdirde insanoğlunun sonunu getirebilecek kadar tehlikeli ve riskli de olabilir. En nihayetinde yapay zeka sistemlerinin etik olabilmesi, onları geliştiren ve kullanan insanoğlunun etik ilkelere uygun hareket etmesi ile mümkün olabilecektir.

YAPAY ZEKA NEDİR?

Yapay zeka ("Artificial Intelligence") kavramı, ilk defa 1956 yılında ABD'de Dartmouth Koleji tarafından düzenlenen uzman bilim adamlarının bir araya geldiği bir konferansta ortaya çıkmıştır. Basitçe tanımlamaya çalışırsak, "yapay zeka" insan tarafından gösterilen ve zeka olarak adlandırılan akıllı davranışların makine tarafından da yapılmasını sağlamak üzere insan aklının nasıl çalıştığını gösteren veriler ve algoritmalarla donatılmış/kurgulanmış eti, kemiği, ruhu, nefsi ve duyguları olmayan

insan zekası rolünü oynayan bir yazılımdır, diyebiliriz.

Bir bilgisayar veya bir makine insan gibi akıllı bir davranış sergilediğinde yapay zeka olarak değerlendirilmeye başlanmakta ve bu makinelere özelliklerine göre "robot", "cyborg" gibi isimler verilmektedir. Alan Turing tarafından geliştirilmiş olan ve "Turing Testi" olarak bilinen bir teste göre; eğer bir insan görünmeyen bir bilgisayarla ve görünmeyen bir insanla sohbet ettiği zaman, hangisinin bilgisayar, hangisinin insan oldu-

ğunu ayırt edemiyorsa işte burada söz konusu olan bilgisayar (daha doğrusu bilgisayarın içinde çalışan program yani veriler ve verileri işleyen komutlar dizisi) akıllıdır ve basitçe bu akıllı programa "yapay zeka" denilmektedir.

YAPAY ZEKA, VİCDAN VE AHLAK

İnsan tarafından kurgulanıp dizayn edilerek yaratılan, kullanılan yapay zeka etik (ahlak) değer ve kurallarına uygun düşünebilecek ve hareket edebilecek midir? Ahlaki ilkelere uygun hareket etmesi kendisini dizayn eden, yöneten ve kullanan insanların ahlaki ilke ve değerlerine mi bağlı olacaktır?

Mesela, yapay zeka veya bir robot gelecekte vicdan sahibi olabilecek mi? Ahlaki ilke ve değerler açısından çatışma yaşayan bir insan, problemi çözmek için vicdanına veya duygusal zekasına başvurabilirken, yapay zeka sadece kendisine yüklenen veriler ve çeşitli algoritmalarla oluşan programlara başvurmak durumunda kalır. Peki, bu durumda veriler ve algoritmalar vicdan rolünü üstelenerek yapay

zekaya yol gösterecek esneklik ve kabiliyette olabilecek mi? Yapay zeka olaya, şartlara, duruma göre değerlendirmeler yaparak dürüst, tarafsız, adil, iyi olanı kötü olan-
dan ayırt edici muhakeme ve de-
ğerlendirme yapabilecek mi? Ya da
gerektiğinde merhametli davran-
abilecek mi?

YAPAY ZEKA KULLANIMININ YOL AÇTIĞI AHLAKİ (ETİK) RİSKLER

Yapay zeka yaygınlaştığında ve hayal dünyamızı zorlayıp aşağıdaki örnek durumlarla karşılaştığımızda ne yapacağımızı önceden düşünmekte fayda vardır:

- a. Eğer insan sesini çok iyi kopyalayan bir yapay zeka geliştirilirse ve bu yapay zeka dolandırıcıların eline geçip kullanılırsa bunun sonuçları nasıl kontrol edilebilir?
  - b. İnsansız hava araçlarına savaş robotu yerleştirilerek kullanılırsa bunun sonuçları ne olacaktır?
  - c. Sürücüsüz (yapay zeka ile yönlendirilen) araçların (araba, otobüs, tren vb.) yazılımlarına kötü niyetli virüs programları ile uzaktan müdahale edilip (siber saldırılar) bu yüzden trafik kazaları yaşanır ve insanlar zarar görürse bu durumda kim/kimler sorumlu olacaktır?
- Yukarıdaki kötü senaryolardan hareketle yapay zeka kullanı-

.....

Yapay zeka geliştirme ve kullanmanın yarattığı etik riskleri bertaraf edecek rehber ilkelerin oluşturulması ve bu ilkelere uyumun gerek yapay zekanın geliştirilmesi aşamasında kullanılan veriler ve algoritmaların etik uyumu gerekse de yapay zekanın kullanılması sırasındaki etik uyumun denetlenmesi gereklidir.

.....

mındaki etik riskleri aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

1. Önyargı ve ayrımcılık
2. Yeterli şeffaflığın sağlanamaması
3. Özel hayatın gizliliğinin ve kişisel verilerin korunması hükümlerinin ihlal edilmesi
4. Yapay zekanın işleyişi sonucunda sebep olduğu eylemden kimin sorumlu olacağı hakkındaki belirsizlikler
5. İnsanların mesleklerini ve işlerini kaybetmeleri ve işsizliğin artması.

Söz konusu etik riskler, hukuki riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, “yapay zeka hukuku” veya “robot hukuku” gibi kavramlar da artık hukukçuların teknik uzmanlık alanlarına girmiş bulunmaktadır. Yapay zeka alanında gelişmeler oldukça belki de yakın bir zamanda devletler her bakanlığın içinde münhasıran yapay zekadan sorumlu birimler oluşturmak zorunda kalabileceklerdir. Hatta ileride belki “uluslararası yapay zeka ve insan hakları mahkemesi” bile kurulacaktır.

GÜVENİLİR YAPAY ZEKA İÇİN ETİK İLKELER VE ETİK DENETİM ZORUNLULUĞU

Güvenilir yapay zeka için etik kurallar belirleme açısından Avrupa Komisyonu önemli adımlar atmıştır. 8 Nisan 2019’da Avrupa Komisyonu nezdinde çalışan konunun uzmanları tarafından “Güvenilir Yapay Zeka Sistemleri için Etik İlkeler Rehberi” yayımlanmıştır.

Bu rehberde göre yapay zeka sistemi için üç temel gereklilik vardır:

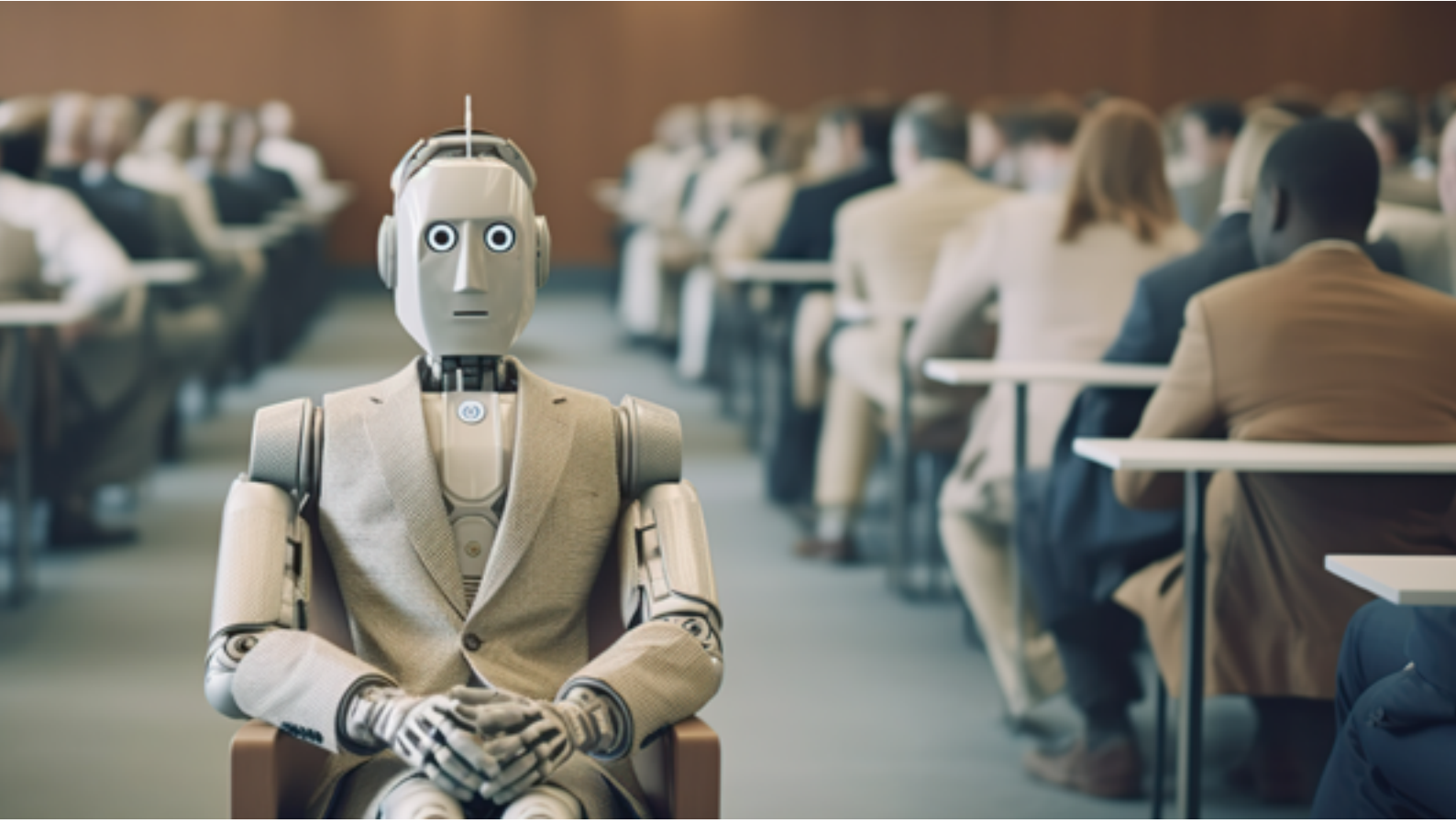
1. Yasal olmalıdır. Yürürlükte bulunan tüm ilgili mevzuata uyumlu olarak geliştirilip kullanılmalıdır.
2. Etik olmalıdır. Etik ilke ve değerlere bağlı olarak geliştirilip kullanılmalıdır.
3. Teknik ve sosyal açıdan sağlam ve güçlü olmalıdır. Zira iyi niyetle geliştirilip kullanılsa bile teknik zafiyet varsa istenmeyen zararlara ve sonuçlara sebebiyet verme riski vardır.

Yapay zeka sisteminin (hem geliştirme aşamasında hem de kullanıma aşamasında) etik uyum için-

de olabilmesi için aranan şartlar da şöyle sıralanmıştır:

1. Odağında insan olmalı, insan haklarını gözetmeli ve öncelikle bu haklara saygılı olmalıdır.
2. İnsanın en önemli olan yaşama hakkını korumak için teknik olarak sağlam ve güvenli olmalıdır.
3. Mahremiyet (özel hayatın gizliliği) ve veri yönetiminde (kişisel verilerin işlenmesi vb.) insan haklarına ve hukuka uygun olmalıdır.
4. Şeffaflık ilkelerine uymalıdır.
5. İnsanların din, dil, ırk gibi farklılıklarına saygılı olmalı, ayrım-

cılık yapmamalı, adil muamele ilkesine uymalıdır.

6.Çevre koruması ve toplumsal refahın sağlanmasına yönelik çalışmalıdır.

7.Sorumlu ve hesap verebilir, olmalıdır.

Yapay zeka geliştirme ve kullanmanın yarattığı etik riskleri bertaraf edecek rehber ilkelerin oluşturulması ve bu ilkelere uyumun gerek yapay zekanın geliştirilmesi aşamasında kullanılan veriler ve algoritmaların etik uyumu gerekse de yapay zekanın kullanılması sırasındaki etik uyumun denetlenmesi gereklidir. Bunun için

Avrupa Komisyonu’nun öncülük ettiği gibi “Etik Kurallar Rehberi” ve buna ilaveten yapay zeka geliştirilmesi ve kullanımını düzenleyen hukuki kuralların ve yaptırımların da oluşturulmasına ihtiyaç vardır. Dolayısıyla yapay zeka hukukunun giderek gelişmesi elzem olacaktır.

SONUÇ

Yapay zeka sistemlerinin gelişimi ve kullanımı etik ve hukuki boyutuyla düzenlenip denetlenmediği takdirde, dünyaca ünlü Fizik Profesörü Stephen Hawking’in yapay zeka ile ilgili söylediği sözlerin

de öngördüğü gibi; güzel ve insani amaçlar için kullanıldığında tüm insanlığa muhteşem faydalar sağlayabilecek yapay zeka sistemleri, kötü amaç ve niyetlerle genişgüzel kullanıldığı takdirde insanoğlunun sonunu getirebilecek kadar tehlikeli ve riskli de olabilir.

En nihayetinde yapay zeka sistemlerinin etik olabilmesi, onları geliştiren ve kullanan insanoğlunun etik ilkelere uygun hareket etmesi ile mümkün olabilecektir.

Son Söz: “Ahlak, adaletin; adalet mülkün temelidir.”

* Bu makale *The Deloitte Times*’ın Aralık 2019 sayısında yayınlanmıştır.

DR. ÖĞR. ÜYESİ MÜGE KARABAĞ:

Yapay zeka, **ahlaki** duyarlılığa sahip olamaz

RÖPORTAJ: YAHYA AYYILDIZ

Yapay zeka doğrudan otonom olarak ahlaki bir duyarlılığa sahip olamaz, zira bunun için öncelikli olarak insan bilincine ulaşması gerekir. Ayrıca yapay zekanın ahlaki yargıda bulunması; duygusal zekası, dolayısıyla bilinci olmadığı için mümkün değildir. Ahlaki yargıda bulunamayacağı için sadece ona yüklenen kodlar çerçevesinde hareket edebilir.

Yapay zeka nedir ve doğal zekadan hangi hususlarda ayrışmaktadır?

Yapay zekayı en yalın haliyle tanımlayacak olursak, insanların yapabildiği işleri makinelerin yapabilmesini sağlayan, makinelere çeşitli yetenekler kazandırmayı amaçlayan sistemler bütünüdür. İnsana özgü yetenekler olan akıl yürütme, çıkarım yapma, deneyimlerle öğrenme gibi özellikleri makinelere kazandırdığımızda onlara yapay bir zeka niteliği de

kazandırmış oluyoruz. Doğal zeka dediğimizde ise insan zekasını kast ediyoruz. Konu felsefi düzlemde tartışmaya açık olmakla birlikte, bu noktada da doğal zekanın kurguladığı, yani insanın tasarladığı ve makineye insani yetenekler kazandırmayı amaçladığı yapay zekaya karşılık doğal zeka ayrımı ortaya çıkıyor. Doğal zeka, insana özgü değişkenliğe sahiptir. Doğal zeka insanın doğuştan sahip olduğu algılama, problem çözme, çıkarım yapma, öğrenme gibi özelliklere sa-

hip iken söz konusu bu özellikler, bir makineye insanlar tarafından kazandırılır. Buna karşılık yapay zekanın, insan zekasından daha üstün özellikleri vardır. Zira en basit yapay zekaya sahip bir makine bile insanlardan daha hızlı problem çözme becerisine sahiptir. Bunun nedeni de yine insanlar tarafından tasarlanan algoritmalar sayesinde makinelerin bu hıza ulaşmasıdır. Ayrıca makineler, herhangi bir problemi çözerken insanlar gibi çevresel ve öznel faktörlerden etkilenmez. Dolayısıyla yapay zeka, kendisine programlanan algoritmaya göre hareket eder. Bununla birlikte yapay zekanın herhangi bir konuda makine öğrenimiyle deneyim kazanması uzun zaman alır. İnsanlar ise doğaları gereği çevresel faktörlere, çeşitli değişikliklere daha hızlı uyum sağlar.

Gelecekte nasıl bir yapay zeka ile karşılaşabiliriz?

Bu konu günümüzde oldukça

MÜGE KARABAĞ

YÜKSEK lisansını “Savaş Muhabirliği: Suriye İç Çatışması Örneği” başlıklı teziyle, doktorasını “Dijital Televizyon Platformlarında Yayınlanan Bilim Kurgu Dizilerinde Yapay Zeka Olgusu: Netflix Örneği” adlı teziyle yapmıştır. “Bilimkurgudan Gerçeğe Yapay Zekanın Bugünü ve Geleceği”, “Posthümanizmin Dijital Oyunlardaki Temsili: Alien Isolation”, “Bilim Kurgu Sinemasında Yapay Zeka ve İnsan İlişisinin Fütüristik Temsili: Zoe Filmi Örneği” gibi araştırmaları bulunmaktadır.

popüler. Bilim kurgu romanlarına ve filmlerine çok eski zamanlardan beri konu olan makinelerin insan varlığını tehdit etme fantezisi, günümüzde neredeyse bir hezeyana dönüşmüş durumda. Kuşkusuz bunun sebebi, yapay zekanın her geçen gün gelişerek hayatın her alanında kullanımının artması. Teknoloji, inanılmaz bir hızla gelişiyor, bunun sonu yok gibi görünüyor. Yapay zekanın geleceği hakkında görüşler üç kısma ayrılmış durumda. Bir kısımda yapay zekanın insanlığın geleceği için bir umut olabileceği yönünde görüşler mevcut. Hastalıkların erken teşhisinde, çeşitli doğal afetlerden insanların en az şekilde etkilenmesinde, trafik kazalarının önlenmesine kadar yapay zekanın pek çok konuda insanlığa katkı sunacağı belirtilmekte. Diğer görüş ise son derece karamsar. Zira bu görüşlerin tam olarak, insanlığın sonunu getiren makinelerin anlatıldığı bilim kurgu filmlerine benzediğini söylemek mümkün. Akıllı makine-

lerin insanların yaptığı işleri yapmasıyla işsizliğin artması, yapay zekaya sahip silahların kontrolsüz kullanımı, yapay zekanın kontrolsüz kullanımı sonucu kendi kendini kodlayan yapay zekanın ortaya çıkması, insanlığı ciddi anlamda tehdit edebilecek süper yapay zeka veya genel yapay zekaya ulaşılması gibi felaket senaryoları da gündemde. Üçüncü görüş ise yapay zekanın hiçbir zaman insanlardan üstün bir konuma gelemeyeceği, her zaman insanların kontrolünde tasarlanacağı yönünde. Günümüzde ise ses ve görüntü ola-

rak toplanan verileri en iyi şekilde kullanan, gerçek bir insandan ayırt edilemeyecek düzeyde doğala en yakın sonucu vererek gerçekte

hiç var olmayan sanal bir

“insan” veya sanal

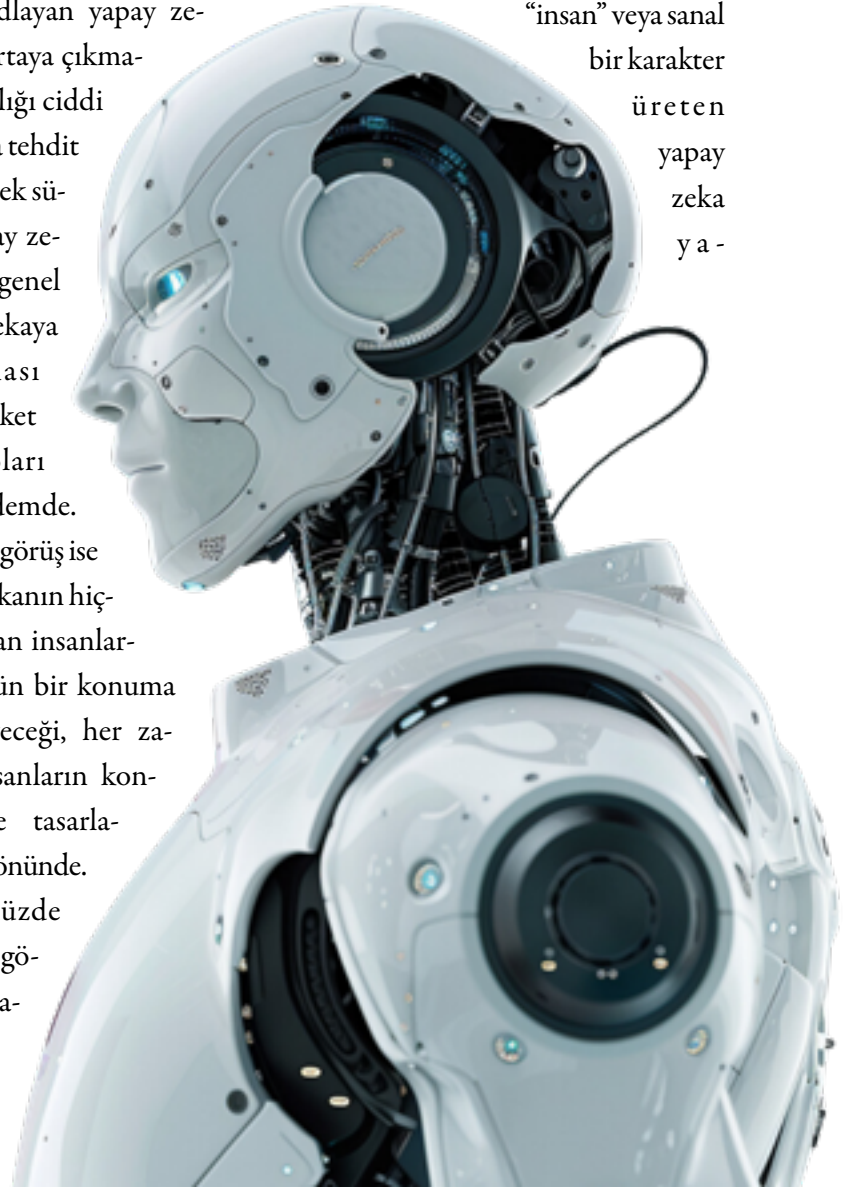
bir karakter

üreten

yapay

zeka

ya -

.....

Yapay zekanın ahlaki ilkeler çerçevesinde hareket etmesi için belirli gözlem ve deneme-yanılma yollarından geçmesi gerekebilir. Robotlara yüklenebilecek bir ahlak algoritması, hukuk disipliniyle beraber geliştirilebilir. Bu durumda üretici-yapay zeka-kullanıcı çerçevesinde ahlaki sorumluluk boyutu değerlendirilebilir.

.....

zılımları mevcut. Bununla birlikte yapay zekaya dair yapılan çeşitli araştırmalar da yapay zekanın giderek daha da geliştiğini ve üstelik evrimleştiğini de gösteriyor. Burada bahsetmek istediğim, makinelerin evrimleşmesi yani bilinç kazanabilmesi.

Yapay zekanın gelişimi ne tür fayda ve zararlara yol açabilir?

Günümüzde yapay zeka sistemleri eğitimden tasarıma, finanstan sağlığa kadar pek çok alanda kullanılıyor. Yapay zekanın insanlığın faydasına yönelik kullanımı pek çok avantajı beraberinde getiriyor. Öyle ki yapay zeka destekli sistemler suç önleme kapsamında da kullanılabilir. Konuyla ilgili olarak uzmanlar veri madenciliğiyle birlikte yürütülen yapay zeka çalışmalarının teröristlerin dijital faaliyetlerini takip ederek olası bir suç planını önlemeye yardımcı olabileceğini belirtiyorlar. Bununla birlikte çeşitli hastalıkların önceden teşhis edilmesi, trafik kontrolünün sağlanması, sürdürülebilir tarımın gelişmesi, çevreye verilen zararın sürücüsüz ve elektrikli araçlarla

minimuma indirilmesi gibi pek çok alanda yapay zekanın faydalarını izleyebiliriz. Öte yandan gelişen yapay zeka teknolojilerinin olası zararlarına yönelik pek çok teori de mevcut. Burada endişe edilen şey, yapay zekanın tamamen otonom bir boyuta evrilmesi, yani kendi kendini kodlayabilmesi. Yapay zeka sistemleri otonom bir boyut kazandığında insanlığa nasıl katkı sunacağı şimdilik bilinmez bir konu. Ayrıca daha somut bir zarar olasılığı da insanların yaptığı işleri yapay zekanın yapması sonucu artabilecek işsizlik durumu. Aynı şekilde eğer yapay zeka sistemleri kötü amaçlarla kullanılırsa siber suçların artabileceği, siber saldırıların tehdit oluşturabileceği yönünde de endişeler var.

Yapay zekaya kişilik atfederek ona birtakım haklar ve sorumluluklar bahsetmek mümkün mü?

Bu soru hem felsefi hem de hukuki alanda pek çok tartışmayı da beraberinde getiriyor. Bir robota kişilik kazandırmak mümkünse, bu durum etik sorunları da bera-

berinde getirecektir. Yapay zekanın hukuki olarak tanınması için aynı zamanda gerçek bir “kişi” olarak da tanınması gerektiği belirtiliyor. Eğer bir varlığa kişilik atfedeceksek, ona hukuki haklar da vermemiz gerekebilir. Robot hukuku konusu uzun zamandır gündemde.

Ancak konuyla ilgili görüş birliği ne varılmış değil. Aynı şekilde robotlara veya yapay zekaya yönelik çeşitli kişilik sınıflandırmalarda da bir görüş birliği yok. Yapay zekanın eşya olarak, köle olarak veya gerçek bir kişi olarak ya da yapay insan olarak kabul edilmesini sa-

vunan pek çok görüş mevcut. Bu durumda yapay zekaya her ne kadar sorumluluk yüklenirse yüklenirsin, hukuki alanda teoride pek çok belirsizlik de beraberinde geliyor.

Yapay zekaya sahip varlıkların kişilik kazanması, insanın

anlamını ve varlıklar içerisindeki konumunu nasıl etkiler?

Bu konu derin bir ontolojik tartışmayı doğuruyor. Yapay zekanın varlığı somut olarak kabul edilebilir mi? Şayet edilecekse yapay zekanın varlığını insan varlığından ayırt edebilir miyiz, yapay zeka duygu-

sal bir varlık olan insanla ortak toplumda değerlendirilebilir mi, gibi pek çok soru ortaya çıkıyor. Mevcut durumda yapay zekanın kişilik sahibi olamayacağı, duygusal zekaya sahip olmadığı için insani boyutta bir bilince ulaşamayacağı, en azından yakın gelecekte, aşikâr. Ancak konuyla ilgili bazı çalışmalar oldukça düşündürücü. Yapılan araştırmalarda insanların müdahalesi bulunmadan robotların birbirleriyle nasıl iletişim kuracağı ve kişilik geliştirebileceği inceleniyor. Örneğin bir çalışmada bir salyangozla eşit beyin gücüne sahip bir robot grubu, birbirlerinden uzak durmalarına yönelik tasarlanıyor. Robotlar kapalı bir yerde sürekli izleniyor. Buna göre robotlar aynı kodlamayla tasarlanmalarına rağmen bir süre sonra bir kısmı birbirleriyle işbirliği yaparken bir kısmı birbirine saldırmıştır. Üstelik içlerinden biri kendine de zarar vererek sürekli en kötü seçimi yapmaya evrilmiştir. Eğer bunu robotların kişilik kazanması olarak değerlendirirsek tıpkı insanlar gibi bir kısmının iyiliğe bir kısmının da kötülüğe yatkın olabileceğini belirtebiliriz.

En son yayınlanan bir habere göre gelecek yıl üretilecek bir yapay zeka, en akıllı insandan bile daha akıllı olacakmış. Böylesi bir yapay zeka kendisinden daha az zeki olan

insanlar tarafından sınırlandırılmak veya belirlenmek ister mi?

Daha önce de belirttiğim gibi yapay zekanın tamamen otonom boyuta ulaşabilmesiyle gerçekleşecek bir olasılık bu. Dolayısıyla konuyla ilgili net bir şey söylemek mümkün değil. Yapay zeka kötü niyetli kişilerin elinde olursa felaket senaryoları gerçekleşebilir.

Yapay zeka ahlaki duyarlılığa sahip olabilir mi?

Yapay zeka doğrudan otonom olarak ahlaki bir duyarlılığa sahip olamaz, zira bunun için öncelikli olarak insan bilincine ulaşması gerekir. Burada öncelikle sorgulanması gereken, robotlar ve yapay zeka sistemlerinin etik kurallara uygun bir şekilde tasarlanmasıdır. Burada yine hukuki açıdan belir-

.....

Etik kurallara uygun bir robot üretildiğinde bu robot bir hata yaptığında veya suç teşkil edecek bir davranışta bulunduğu burda sorumluluk kimin olacak? Robotu üreten şirkette mi, robotta mı, robotun veya yapay zekanın sahibinde mi? Konuyla ilgili araştırmalar “robot etiği” kavramını ön plana çıkarıyor.

.....

ha çok insanların robotlara ve diğer yapay zeka sistemlerine yönelik davranışlarını düzenlemek için kullanılıyor. Ahlaki duyarlılığa sahip bir makine tamamen otonom olmadığı sürece yine ona yüklenen kodlar sınırında belirli bir “ahlak” kapasitesine sahip olacaktır. Ayrıca yapay zekanın ahlaki yargıda bulunması duygusal zekası, dolayısıyla bilinci olmadığı için mümkün değildir. Ahlaki yargıda bulunamayacağı için sadece ona yüklenen kodlar çerçevesinde hareket edebilir.

Yapay zeka için geliştirilen birtakım ahlaki ilkeler var mı? Varsa bunlar yapay zekanın ahlaki davranmasını garanti altına alır mı?

Yapay zekanın ahlaki duyarlılığı kodlayıcısına ait. Örneğin Sim-Simi isimli bir yapay zeka konuşma programı, politikacılara küfrettiği ve onları eleştirdiği gerekçesiyle tartışmalara sebep olmuştu. Aynı şekilde bazı şirketlerin kullandığı yapay zeka destekli sohbet robotlarının da müşterilere küfür ve hakaret gibi söylemlerde bulunduğu va-

kalar yaşanıyor. Bunları önlemek için yapay zeka destekli sistemlerin makineler için belirlenen ahlaki kodlarla tasarlanması gerekir. Burada da hukuki bir altyapı oluşturma gerekliliği doğuyor. Burada üç kısım dikkate alınmalı. Yapay zekanın doğaya ve insanlara karşı olan davranışlarını kontrol altına almak, yapay zekanın üreticisi tarafından kötü amaçlarla tasarlanmasının önüne geçmek ve yapay zekanın sahibi tarafından etik amaçlarla kullanımını sağlamak. Bununla beraber yapay zekanın ahlaki ilkeler çerçevesinde hareket etmesi için belirli gözlem ve deneme yanılma yollarından geçmesi gerekebilir. Robotlara yüklenebilecek bir ahlak algoritması, hukuk disipliniyle beraber geliştirilebilir. Bu durumda üretici-yapay zeka-kullanıcı çerçevesinde ahlaki sorumluluk boyutu değerlendirilebilir.

Açıklamalarınız için teşekkür ederim.

Ben teşekkür ederim, bana bu fırsatı verdiğiniz için.

sizlikler ortaya çıkıyor. Zira etik kurallara uygun bir robot üretildiğinde bu robot bir hata yaptığında veya suç teşkil edecek bir davranışta bulunduğu burda sorumluluk kimin olacak? Robotu üreten şirkette mi, robotta mı, robotun veya yapay zekanın sahibinde mi? Konuyla ilgili araştırmalar “robot etiği” kavramını ön plana çıkarıyor. Robotetik kavramı da-

Geleneksel İGİAD iftarı üyelerimizi bir araya getirdi

TÜRKİYE İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD), geleneksel olarak düzenlediği iftar programını, 13 Mart tarihinde 1453 Çırpıcı Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirdi.

Program, Halkalı Hayati Üstün Camii İmam-Hatibi Ömer Bayoğlu'nun Kur'an tilaveti ile başladı.

İftar yemeğinin ardından İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akça, İL-KE Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Nihat Erdoğmuş, İMH Onursal Başkanı Mehmet Güney ve İstanbul AK Parti Milletvekili Halis Dalkılıç, haziruna konuşmalarını gerçekleştirdiler.

Gazze, fedakârlık, infak, kardeşlik konularının ağırlıklı olduğu konuşmalar sonrası program sona erdi.

Ticaret Mektebi'nde "Sabır" oturumuna katıldık

YEDİ Hilal Derneği tarafından düzenlenen Ticaret Mektebi "on'da dokuz" programında "Sabır Oturumu"na konuşmacı olarak İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akça konuk oldu.

MÜSİAD Genel Merkezi'nde yapılan etkinlikte Cesaret, Sabır, Şükür ve Ticaret Ahlakı oturumları gerçekleştirildi.

Ticaret Mektebi Başkanı Mehmet Cebeci moderatörlüğünde gerçekleşen Sabır Oturumunda, Akortek Bilişim Genel Müdürü Kemal Heper, Tohum Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akkuş ve İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akça, konuşmalarını gerçekleştirdi.

İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Akça, oturumda sabrın önemine vurgu yapı-

arak, sabrı etkileyen içsel ve çevresel faktörlerin olduğunu dile getirdi.

Akça konuşmasında, "Sabrı sermaye edinmemiz gerektiği, tamahkârlık, aşırı övülme ve kibirlenmeye karşı dikkatli ve sabırlı olunmasının altını çizerek finansal dengeler, piyasaların gidişatı, ortaklarla

ilişkilerde ve iş görenlerimiz konusunda da sabırla hareket etmemiz gerektiğine" vurgu yaptı.

Konuşmalarının sonunda Hüseyin Akça, "Sabretmek bir hâldir ve bu hâl geçicidir. Sonunda hakkıyla sabredenler için müjdelere, mükâfatlar vardır." dedi.

İş Adamları İçin İslam İktisadı ve Katılım Finans Eğitimi

İGİAD Eğitim ve Araştırma Komisyonu ile İKAM'ın düzenlediği "İş Adamları İçin İslam İktisadı ve Katılım Finans Eğitimi" etkinliği 26 Nisan Cumartesi günü İLKE Vakfı merkezinde yapıldı.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi'nden Dr. Öğretim Üyesi Fatih Kazancı'nın eğitmen olarak katıldığı programda İslami finans prensipleri çerçevesinde iş yapmanın önemi ve avantajları anlatıldı.

EĞİTİM PROGRAMI

İSLAM İktisadı Araştırma Merkezi (İKAM) ve İGİAD Eğitim ve Araştırma Komisyonu birikteliği ile vizyoner iş insanları için hazırladığımız eğitim programları, katılımcılarına İslami finansın temel prensiplerini, uygulamalarını ve İslam öğretileri doğrultusunda iş yapmanın gerekliliğini öğretmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, İslami finansın sunduğu fırsatlar hakkında bilinç kazandırmak ve katılımcıların bu bilgileri iş modellerine entegre etmelerini sağlamak, temel hedefler arasındadır.

Eğitim programı, aşağıdaki temel konuları kapsamaktadır:

İslami Finansın Temelleri: Faizsiz finansman, riskin paylaşımı, varlık tabanlı finansman gibi İslami finansın temel prensipleri.

Finansal Ürünler ve Hizmetler: Murabaha, Mudaraba, Musharaka, İjara ve Sukuk gibi İslami finans ürünleri ve hizmetlerinin detaylı anlatımı.

İslami Finansın Etik ve Sosyal Sorumluluk: İslami finansın etik değerlere, sosyal sorumluluk anlayışına ve toplumsal faydaya odaklanması.

Risk Yönetimi ve Kurumsal Yönetim: İslami finans çerçevesinde risk yönetimi yaklaşımları ve şeffaf, adil kurumsal yönetim uygulamaları.

İşletmeler İçin İslami Finans Uygulamaları: İslami finans prensiplerine uygun işletme yönetimi, finansman kaynakları ve yatırım stratejileri.

Vaka Çalışmaları ve Uygulamalı Örnekler: Gerçek dünya örnekleri üzerinden İslami finansın işletmelere nasıl entegre edilebileceğine dair detaylı incelemeler.

Teknik geziler kapsamında ilk ziyaretimizi Bilişim Vadisine yaptık

İGIAD Teşkilatlanma Komisyonu tarafından organize edilen teknik gezilerin ilki, 22 Nisan Pazartesi günü Bilişim Vadisi ziyaret programı ile yapıldı.

Gezi programı dâhilinde Bilişim Vadisi, Türkiye'nin yazılım ekosistemini

geliştirmeyi amaçlayan Türkiye Açık Kaynak Platformu ve Bilişim Vadisi öncülüğünde kurulan yazılımcı okullarından biri olan 42 Kocaeli Yazılım Okulu, uçan otonom araç teknolojisi alanında çalışmalarda bulunan Air Car,

Türkiye'nin mobilite alanında hizmet veren küresel markası TOGG'un Araç Kabini ve stratejik hedefler çerçevesinde faaliyet gösteren Kuluçka İşletme Merkezi bölümleri ziyaret edildi, bilgiler alındı.

Nokta Yayın Grubunu ziyaret ettik

EĞİTİM ve Araştırma Komisyonu Başkanı Muhammet Sait Bozik, Komisyon Üyeleri Ömer Bedrettin Çiçek, Mehmet Salih Ayyıldız, Tacettin Belli ve Koordinatör Sinan Polat, Nokta Yayın Grubu'nu Üsküdar'daki adresinde ziyaret etti.

Nokta Yayın Grubu Genel Yayın Yönetmeni Yusuf Temizcan, İş Ahlakı Dergisi Yayın Sekreteri Ayşe Merve Kosova ve İktisat Yayınları Editörü Elif Yavuz'un bulunduğu ziyarette, İş Ahlakı Dergisi'nin hazırlık süreci ve İLKE Yayın Sistemi (İYS) hakkında bilgi alındı. İGİAD yayın politikası ve Nokta Yayın işbirlikleri hakkında görüşmeler yapıldı. Bünyede bulunan dijital stüdyo imkânlarından yararlanma ve içerik geliştirme hususları müzakere edildi.

Nokta Yayın Grubu, İLKE Vakfı çatısı altında oluşturulmuş bir grup olarak bünyesinde Nokta Kitap, Fikir Kitap, Mesken Kitap ve İktisat Yayınları'nı bulundurmaktadır. Ayrıca hakemli akademik dergiler; İnsan&Toplum, TUJISE

ve İş Ahlakı Dergisi (TJBE) ve tam donanımlı dijital Stüdyo da yayın grubu bünyesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Türkiye'deki yükseköğretim ku-

rumlarının kütüphanelerinde ve kataloglarında yayınları bulunan "ulusal yayınevi" kategorisindedir.

www.noktayayin.com

İKAM DİREKTÖRÜ MELİH TURAN'A ZİYARET

İGiAD Eğitim ve Araştırma Komisyonu Başkanı Muhammet Sait Bozik, Komisyon Üyesi Ömer Bedrettin Çiçek ve Koordinatör Sinan Polat'ın hazır bulunduğu ziyarette İKAM Direktörü Melih Turan'la görüşüldü.

İKAM'ın faaliyetlerinin konuşulduğu ziyarette İGiAD-İKAM iş birlikteliğinde eğitim programları üzerinde müzakereler yapıldı. Özellikle iş dünyasına yönelik İslam iktisadı ve finansının uygulama pratiklerinin ve iş modellerinin anlatılacağı eğitim programları, dijital finans teknolojileri, yeni helal finans yatırımları hususlarında istişarelerde bulunuldu. İslam İktisadı Atölye çalışmalarında İGiAD katkıları ve yayıncılık alanındaki işbirlikleri görüşüldü.

AFGANİSTAN BAŞKONSOLOSLUĞUNU ZİYARET ETTİK

İGiAD İş Geliştirme Komisyonu tarafından planlanan Afganistan ticari gezisi öncesinde Afganistan Başkonsolosluğunda Ticari Ataşe Sayed Hamad Hashemi'yi makamında ziyaret ettik.

İGiAD Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akça, İş Geliştirme Komisyonu üyeleri Mahmut Reşit Üstün ve Vasfi Akdeniz'in hazır bulunduğu ziyarette planlanan Afganistan İş Heyeti hakkında fikir alışverişinde bulunuldu.

İstanbul Medeniyet Üniversitesi'ne kurumsal ziyaret gerçekleştirdik

İSTANBUL Medeniyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Gülfettin Çelik, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Faruk Bal ve Eğitim Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ahmet Akın makamında ziyaret edildi. Yapılan görüşmede, derneğimizin faaliyetleri hakkında detaylı bilgilendirme yapılarak farklı çalışma alanları, iş ahlakı ekseninde değerlendirildi.

İstanbul Medeniyet Üniversite Rektörü Çelik, "Osmanlı döneminde lonca sisteminin işleyişi çok önemliydi. Benzeri şekilde akademide ve iş dünyasında ayıklama mekanizmasını canlandırmak için gayret göstermeliyiz" dedi.

İGİAD Başkanı Akça, ahlaki erozyon hususunda on yıl öncesine kıyasla artışın görüldüğünü ve derneğin öneminin ön plana çıktığını, bu minvalde çalışmalara daha fazla ağırlık verileceğini söyledi. Akça, ahlakı, yaratılıştan ayrı görmediğini belirterek kendi medeniyet havzamızdan beslenip özellikle iş dünyasında Medine pazarının anlamının daha iyi kavranması gerektiğini söyledi.

İGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akça, Kurumsal İlişkiler Komisyonu Başkanı Selçuk Kar, Kurumsal İlişkiler Komisyonu Üyesi Emrah Yazıcı ve Koordinatör Sinan Polat'ın hazır bulunduğu ziyaret, üniversite ile ortak program konularında iş birliklerinin yapılması temennisiyle tamamlandı.

PROF. DR. TÜRKER DÜNDAR'I ZİYARET ETTİK

İGİAD Başkanı Hüseyin Akça, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi Dekanı olarak atanan Prof. Dr. Türker Dündar'ı makamında ziyaret etti. Yapılan ziyarette ayrıca İGİAD olarak fakültede yapılan kulüp ve girişimcilik faaliyetlerine katkı verme hususunda fikir alışverişinde bulunuldu. Karşılıklı iyi dilek temennileri ile ziyaret sona erdi.

İŞ GELİŞTİRME KOMİSYONUNDAN TİCARİ GEZİ ZİYARETLERİ

İŞ Geliştirme Komisyonu programında gerçekleştirilmesi planlanan Afganistan ticari ülke ziyareti öncesinde bölge ile ticari faaliyetleri olan kişiler ziyaret edildi. Komisyon Başkanı Yusuf Şentürk ve

Komisyon Üyesi Vasfi Akdeniz'in bulunduğu ziyaretlerde; İnsan Vakfı'ndan Nizamettin Özel, Verdiğin Senindir İnsani Yardım Derneği'nden Uğur Toğrul, İMH Fatih Şubesi'nden Şahin İbrahim Güler-

yüz ve TSA Travel'dan Mecit Kılıçaslan makamlarında ziyaret edildi.

Afganistan'ın ticari olarak değerlendirildiği görüşmelerde fikir alışverişinde bulunuldu.

İLMİ ETÜDLER DERNEĞİ YÖNETİMİNDEN İĞİAD'A ZİYARET

İLEM - İlmi Etüdler Derneği Başkanı Ta-ha Eğri ve beraberindeki heyet, İĞİAD Başkanı Hüseyin Akça'ya hayırlı olsun ziyaretine geldi. İĞİAD Yönetim Kurulu Başkan yardımcısı Selçuk Kar, Muham-met Sait Bozik ve İĞİAD Yönetim Ku-rulu Üyesi Emrah Yazıcı'nın bulunduğu ziyarette kurumların faaliyetleri hakkın-da fikir alışverişinde bulundular. Karşılıklı fikir alışverişinden sonra hediye takdimi ile ziyaret sona erdi.

GÜNIŞIĞI DERNEĞİ BEYOĞLU ŞUBESİNDEN İĞİAD'A ZİYARET

GÜNIŞIĞI Derneği Beyoğlu Şubesi he-yeti, İĞİAD Başkanı Hüseyin Akça'ya hayırlı olsun ziyaretine geldi. İĞİAD Yönetim Kurulu Üyesi Emrah Yazı-cı'nın bulunduğu ziyarette kurumla-rın faaliyetleri hakkında fikir alışveri-şinde bulundular.

ARNAVUTLUK kafilesinin derneğimizi ziyareti. 27.01.2024

İFTAR PROGRAMINA KATILDIK

TÜRKİYE Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş'un ev sahipliğinde sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcileri/yöneticileri ile İstanbul'da iftar programında bir araya geldik.

"KADİM DOSTLAR İFTARI" NDA BULUŞTUK

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, Milli İrade Platformunun düzenlediği "Kadim Dostlar İftarı"nda STK yöneticileri ile buluştu. İGIAD'ın da davetliler arasında olduğu programa, Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akça katıldı. Erdoğan, konuşmalarında, Gazze ve 31 Mart yerel seçim konularına vurgu yaptı.

KIBRIS TİCARET HEYETİ ÇALIŞMA YEMEĞİNE KATILDIK

19 Ocak Cuma günü gerçekleştirilen Kıbrıs Ticaret Heyeti Çalışma Yemeğine katıldık. Ticaret Bakanımız Prof. Dr. Ömer Bolat ve KKTC Enerji ve Ekonomi Bakanı Sayın Olgun Amcaoğlu'nun konuşmalarını yaptığı bu buluşmada, Türkiye ve KKTC arasındaki ekonomik iş birliklerini artırmaya yönelik projeler gündeme geldi.

Heyet dışında serbest zamanda Kıbrıslı dostlarımız ziyaret edildi. Kıbrıs Sağlık Bakanı Dr. Hakan Dinçyürek beyi makamındaki ziyaretimizde derneğimiz hakkında sohbet edildi.

İĞİAD DENETLEME KURULU TOPLANTISI YAPILDI

HER yıl mutad olarak yapılan Denetleme Kurulu toplantısı, 22 Şubat Perşembe günü yapıldı.

Toplantıda Denetleme Heyeti Başkanı Davut Şanver, Kurul Üyeleri Hü-

seyin Dinçel, Nuri Ecevit ve Mehmet Siddık Acarlar, derneğin önceki dönem gerçekleştirmiş olduğu faaliyetleri, dernek envanterini ve mali akışı değerlendirildi.

Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akça, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları Ahmet Terzi ve Şükrü Özkara'nın da bulunduğu toplantı, iyi temenniler ile son buldu.

ÜYELERİMİZ EYÜPSULTAN CAMİİ'NDE BAYRAMLAŞTI

HER yıl geleneksel olarak tertip edilen İGİAD Bayramlaşma Programı, Ramazan Bayramı'nın üçüncü günü Eyüpsultan Camii'nde sabah namazının ardından gerçekleşti. İGİAD ve İGİAD Gençlik Kurulu'nun ortak katılımıyla çok sıcak bir atmosferde gerçekleştirilen Bayramlaşma Programı, sabah

namazının kılınmasının ardından şeker ikramı ve tanışma konuşmalarıyla devam etti.

İkramın ardından İGİAD Üyesi Musa Bıçkıoğlu, İstanbul'un güzide camilerinden biri olan Eyüpsultan Camii ve müştemilatı hakkında bilgiler sundu.

Eyüpsultan Camii'nin tanıtımından

sonra katılımcılar, sabah kahvaltılarını yapmak üzere Eyüpsultan'da güzel bir atmosfere sahip mekanda çorbalarını yudumladılar. Bayramın özüne uygun olarak katılımcıların sohbet edip muhabbetlerini artırdığı kahvaltıdan sonra bu anlamlı ve güzel program nihayete erdi.

ÜYELERİMİZ ATIŞ POLİGONUNDA BİR ARAYA GELDİ

TEŞKİLATLANMA

Komisyonu tarafından düzenlenen sportif faaliyetler kapsamında üyelerimiz, 02 Mart Cumartesi günü Başakşehir'de atış poligonu programında bir araya geldi. Katılımın yoğun olduğu programda üyelerimiz, atış talimi sonrası hasbihal etme fırsatı buldular.

Celalettin Cingöz
S.M.M.M.

Musa Kaya
Özlem Lokantası

Erkan Tekin
Beşler Otomotiv

Hamit Yıldırım
Mikro Tekstil ve Örme San. Tic. Ltd. Şti.

Sinan Yıldırım
Mikro Tekstil ve Örme San. Tic. Ltd. Şti.

Dursun Gündoğdu
Temiz PVC-Alüminyum-Doğrama

Hacı Mehmet Köse
KMK Isıtma Klima Sist. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Hakan Sarıhan
KMK Isıtma Klima Sist. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Muhammed Ali Palas

Dilman Kırtasiye Mat. San. Tic. Ltd. Şti.

Ömer Can Yılmaz

Mehmet Yılmaz Kuyumculuk

Ömer Koçak

Koçak Ortak Sağlık ve Güvenlik (Koçak OSGB)

Mahmut Reşit Üstün

Biatra A.Ş.

Abdullah Fatih Özçetin

Orpaş Teknik Sanayi ve Ticaret

Asiye Dilek Avcu

Demirkapı Aile Sağlık Merkezi

İsmail Hakkı Karahan

İhsan İnşaat Müh. Ltd. Şti.

Mustafa Kaplan

Tuğçe Döviz ve Altın Ticaret A.Ş.

Orhan Şimşek

Odabaşlar İnş. San. ve Tic. A.Ş.

Yalçın Şahin

DEKORAKS Dekorasyon ve İnş. San. Dış Tic. A.Ş.

Mustafa Yasar

Yeğenler Kimya Tekstil Nakliyat Turizm San. Dış. Tic.

Bekir Koç

Koç İplik Tekstil Ürünleri Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Fethi Akbaşıoğlu

Beydili Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.

Ahmet Çelik

Çelikler Dayanıklılı Tüketim Mal. Mob. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kerem Özgüler

Özel İstanbul Aile Dış Sağlık Hizmetleri Ltd. Şti.

Mustafa Kemal Çapoğlu

Çapoğlu Orman Ürünleri ve İnşaat San. Tic. Ltd. Şti.

Nuri Ecevit

Orjin Mühendislik Isı Sist. San. Tic. A.Ş.

Ömer Bedrettin Çiçek

İkramat Ofset Baskı ve Grafik Tic. Ltd. Şti.

Ali Hasan Kılıç

İdakon Yapı Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Battal Demirkaya

Protek Mühendislik Tesisat İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.

Faruk Özkaya

Pasifik Tekstil Makine Sanayi ve Tic. Ltd. Şti

Orhan Apardı

Eser Mobilya İnş.

Nursaid Günaydın

Çömlek Kuru Fasulye

MUSTAFA EDİP KAYA

Zara Oluklu Mukavva

1988 Almanya doğumluyum. İstanbul Başakşehir'de ikamet etmekteyim. Mimarım. Evli ve üç çocuk babasıyım. 2010 senesinden beri gayrimenkul, inşaat proje ve taahhüt işleri yapmaktayım. Aynı zamanda dört senedir İstanbul Avcılar'da ambalaj sektöründe faaliyet gösteren karton kutu ve koli imalatı yapmakta olan bir firmanın ortağıyım.

www.zaraoluklu.com

EKREM ERDEM

Eymen Ajans

1984 yılında İstanbul'da doğdum ve aslen Yozgat Sarıkayalı'yım. Tuzla Halil Türkan İmam Hatip Lisesi mezunuyum. Askerlik görevimi tamamladıktan sonra ticarete yönelerek, 2000'li yılların başında kurduğumuz reklam matbaa ve dijital baskı alanındaki şirketimiz "Eymen Ajans Reklam Matbaa Limited Şirketi"nde kurucu ve işletmeci olarak görev yapmaktayım.

Ayrıca çeşitli sivil toplum kuruluşlarında görev aldıktan sonra şu an itibarıyla ÖNDER İmamhatipliler Derneği Genel Başkan Yardımcısı ve Teşkilatlanma Başkanı olarak aktif görevime devam etmekteyim. Evliyim ve iki kız, iki erkek olmak üzere dört çocuğa sahibim.

www.eymenajans.com.tr

HÜSEYİN EZENGİN

Ezengin Yapı

1981 Zonguldak Ereğli doğumluyum. 1994 yılından itibaren ticaret ile meşgul olmuştum.

2014 yılında İstanbul'a geldim. 2014/2020 arası yapı kimyasalları fabrikasında yöneticilik yaptım. 2020 yılından itibaren tekrar kendi şirketimi kurdum. Faaliyet bölgemiz Pendik Güzelıyılı'dadır. Türkiye'nin her yerinde kaba inşaat malzemeleri toptancılığı yapmaktayız. Ana kalemlerimiz her çeşit ve her ebatta tuğla, gaz beton, çimento, Bestkim yapı kimyasalları, Jotun boya. Evliyim, bir kızım ve bir oğlum var.

www.ezenginyapi.com

RAMAZAN TÜRK

Eymen Ajans

1978 İstanbul doğumluyum. Eğitimimi İstanbul Üniversitesi'nde Marka Yönetimi üzerine yaptım. 2006 yılından itibaren tam zamanlı olarak Eymen Ajans'ta yöneticilik yapmaktayım. Evliyim ve iki çocuğum var.

www.eymenajans.com.tr

ÖMER SERDAR YEŞİL

Yepar Ayakkabı

1967 İstanbul doğumluyum. Evliyim ve üç çocuk sahibiyim. İmam hatip lisesi ortaokulu, tekstil meslek lisesi dokuma bölümü, Marmara Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünden mezunum. Yaklaşık kırk yıllık bir iş hayatım var. Ayakkabı sektöründe iştigal ediyoruz. İş ayakkabısı, perakende mağazalar, e-ticaret, işimizin bölümleri. Yepa Pabucchi ve Ösy Serdar Yeşil adlı markalarımız var. Sivil toplum çalışmaları olarak Müsiad üyeliği 1996, Genç Müsiad kurucu heyet üyeliği, Utesav vakıf kurucu üyeliği, Deniz Feneri İstanbul Şubesi kurucu üyesi, Ensar Vakfı Pendik Şubesi kurucu üyesi, Karz-ı Hasen Derneği YK üyesiyim.

www.yeparayakkabi.com

MEHMET SALİH AYYILDIZ

Hukuk Müşaviri

1995 Elazığ doğumluyum. 2019 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum. 2019 yılından bu yana farklı hukuk bürolarında tam zamanlı olarak avukatlık yaptım. Şu an Birtep Gayrimenkul A.Ş. isimli şirketin hukuk müşaviri olarak çalışmakta ve İstanbul Üniversitesinde Ticaret Hukuku üzerine yüksek lisans eğitimime devam etmekteyim. Evliyim, çocuğum yok.

www.birtep.com

İSMAİL KAPLAN

Astas Alçı Dekorasyon

1986 İstanbul doğumluyum. Aslen Çatalzeytin/Kastamonuluyum. Evliyim ve iki erkek çocuk emanetim var. 2008 yılı Halic Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümünden mezunum. Baba mesleğim olan alçı dekorasyon sektöründe faaliyet göstermekteyim ve hâlihazırda sahibi olduğum Astas Alçı Dekorasyon firmasının işletmesini yapıyorum. Kardeş Payı Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu'nda görev almaktayım.

www.astas.com.tr

HÜSEYİN İNCE

İnce Danışmanlık

1970 Erzincan doğumluyum. Eğitimimi tamamladıktan sonra iş hayatına başladım. Çeşitli firmaların en alt kademesinden başlayarak yönetici seviyelerine kadar çalıştım. Bu görevlerde satın alma, insan kaynakları, idari işler, yönetim ve organizasyon konularında görevlerde bulundum. Yurt dışında da firma temsilciliği gibi organizasyonlarda bulundum. 35 yıllık tecrübe ve bilgi birikimimi, ülkemizde 2012 yılında meslek olarak kabul edilen koçluk eğitimini ICF akreditasyonu olan üniversitelerin ilgili birimlerinden alarak bu konuda hizmet vermeye başladım. Firma sahiplerine, patronlara, CEO'lara ve işletmelere koçluk ve mentorluk yaparak aktarıyorum. Ayrıca mentorluk ve koçluk üzerine yüksek lisansı tamamladım ve doktora yapıyorum.

www.coachhuseyin.com

MAHMET ENES ELBAŞI

Melba Yapı

1988 İstanbul-Fatih doğumluyum, aslen Kayseriliyim. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler mezunuyum. Kurucusu olduğum Melba Yapı'da inşaat sektöründe faaliyet göstermekteyim. Evli ve iki evlat babasıyım.

www.melbayapi.com

ALİ HAYDAR AKYOL

BHT Alüminyumun

1984 Trabzon doğumluyum. Anadolu Üniversitesi İşletme bölümü mezunuyum. 2004 yılında İstanbul'a geldim. Yaklaşık 20 yıldır alüminyum profil satışı ile uğraşıyorum. Bu 20 yılın 10 yılı Burak Alüminyum firmasında üretim ve mağaza müdürü olarak çalıştım. 2013 yılından beri de kendi firmam olan BHT Alüminyumun adı altında faaliyet gösteriyorum. Evli ve dört çocuk babasıyım.

www.bhtaluminum.com.tr

ENES YILMAZ

Avrasya Mobilya

1991 İstanbul doğumluyum. Anadolu Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik bölümü mezunuyum. Çalışma hayatıma mobilya sektöründe başlayıp daha sonra dört sene otomotiv yedek parça firmasında satış temsilcisi olarak görev yaptım. 2016 yılında Sakarya'da kendi firmam Avrasya Mobilya'yı kurarak bu sektörde faaliyet göstermeye başladım. Evli ve bir kız babasıyım.

MEHMET ALİ YAVUZ

Çemberlitaş Anadolu Lisesi

1984 doğumluyum. Marmara Üniversitesi'nden İngilizce Öğretmenliği lisans derecem var. Stuttgart Üniversitesi'nde English Studies yüksek lisansı ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Yabancılar Türkçe Öğretimi yüksek lisansımı tamamladım. Çemberlitaş Anadolu Lisesi'nde öğretmenlik yapıyorum ve IB, IGCSE, Erasmus gibi uluslararası programlarda görev alıyorum. Aynı zamanda yabancı dil danışmanlığı yapıyorum ve İngilizce, Almanca ve Arapça biliyorum. Eğitim ve dil öğretimi alanındaki tecrübelerimi danışmanlık çalışmalarında ilgililerle paylaşıyorum.

www.cemberlitasanadolu.meb.k12.tr

HÜSEYİN GÜNDEM

Avukat

1987 İstanbul doğumluyum. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunuyum. Yaklaşık altı sene Kapalıçarşı'da Medine Altın isimli firmada ön muhasebe/müşteri temsilciliği bölümlerinde çalıştım. Bir seneden beridir de serbest avukat olarak çalışmaktayım. Evliyim ve üç çocuk babasıyım.

HAKAN YAŞAR

Önder İmam Hatipliler Derneği

1986 İstanbul doğumluyum. Anadolu Üniversitesi İlahiyat Ön Lisans ve Bilgi Üniversitesi İş Sağlığı ve İş Güvenliği mezunuyum. 16 yıldır Önder İmam Hatipliler Derneğinde çalışmaktayım. Birçok farklı görevlerde bulundum. Şu anda Mali İşler Sorumlusu olarak görev yapmaktayım. Evli ve iki çocuk babasıyım.

www.onder.org.tr
MEHMET FATİH EZBER

Katılım Bankacılığı

1982 yılında İstanbul'da doğdum. Dumlupınar Üniversitesi İktisat bölümünden mezun olduktan sonra 2006 yılında Ziraat Bankasında mesleğime başladım. 2017 yılından beri de Ziraat Katılım Bankasında çalışmaktayım. Şu an itibarıyla Ziraat Katılım Bankası Erenköy şube müdürlüğü görevini yürütüyorum. Evli ve iki çocuk babasıyım.

www.ziraatkatilim.com.tr
TACETTİN BELLİ

Marmara Üni.

1997 Adana/Ceyhan doğumluyum. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Tarih bölümü ve Marmara Üniversitesi Eskiçağ Tarihi Yüksek Lisans mezunuyum. Şu an Marmara Üniversitesi Eskiçağ Tarihi alanında doktora yapmakta ve akademik çalışmalar yapmayı sürdürmekteyim.

www.marmara.edu.tr
TURGUT HOLOĞLU

Kalibre Mühendislik

1976 Trabzon Of doğumluyum. Endüstri mühendisiyim. 2003 yılında kurmuş olduğumuz Kalibre Mühendislik çatısı altında kalite, çevre, İSG karbon ayak izi, su ayak izi, sürdürülebilirlik gibi konularda eğitim, teknik müşavirlik, denetim ve belgelendirme hizmetleri sunuyoruz.

www.kalibre.com.tr
FATİH KAPLANER

Stemist Eğitim Teknolojileri

1986 Van doğumluyum. YTÜ Gemi İnşaatı ve Gemi Makinaları Mühendisliği mezunuyum. 2004 yılından beri İstanbul'da yaşıyorum. Stemist Eğitim Teknolojileri firmasında satınalma ve üretim operasyon müdürü olarak çalışıyorum. Evli ve iki çocuk babasıyım.

www.stemistbox.com
EBUBEKİR UYAN

Decofis

1988 İstanbul doğumluyum. İzzet Baysal Üniversitesi İşletme bölümünden mezun oldum. 2014-2020 yılları arasında, Adres Geri Dönüşüm firmasında genel müdürlük yaptım. 2020 yılından beri, Tohum Holding bünyesinde, ofis mobilyaları sektöründe faaliyet gösteren Decofis firmasının kurucu genel müdürlüğünü yapmaktayım. Evli ve bir çocuk babasıyım.

www.decofis.com.tr

TOHUM HOLDİNG

1993'te tekstil sektörüyle başladığımız yolculuğumuza bugün beş ayrı sektör ve on firma ile devam ediyoruz. Bizimle birlikte **yarına güvenle** yol alan müşterilerimize, çalışanlarımıza, tedarikçilerimize, ortaklarımıza ve diğer tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

tohumholding.com.tr

yarına
güvenle

PROJE TASARIM ÜRETİM UYGULAMA

Mağaza 01

Fatih Mh. Mobilyacılar Çarşısı Bağımsızlık Biv. No: 42 / A
Ataşehir - İstanbul

Mağaza 02

Modoko Mob. Sitesi 3. Cadde No: 221 Y. Dudullu,
Ümraniye - İstanbul

Fabrika

Kaynarca Mobilya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
(KAMOSB), Gaziler, 54680 Kaynarca / Sakarya

Telefon / Fax

+ 90 216 317 76 50 - 498 81 70(Fax)

